

Sygn. akt II Ca 443/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 16 września 2013 r.

Sąd Okręgowy w Kielcach II Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie:

Przewodniczący: SSO Teresa Kolbuc (spr.)

Sędziowie: SSO Monika Kośka

SSO Marek Boniecki

Protokolant: protokolant sądowy Beata Wodecka

po rozpoznaniu w dniu 16 września 2013 r. w Kielcach na rozprawie

sprawy z powództwa A. W.

przeciwko (...) S.A. w W.

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanego

od wyroku Sądu Rejonowego w Busku - Zdroju

z dnia 4 lutego 2013 r. sygn. V C 54/13

zmienia zaskarżony wyrok w punkcie I (pierwszym) i powództwo oddala oraz III (trzecim) i nie obciąża powódki kosztami procesu; nie obciąża powódki kosztami postępowania apelacyjnego.

II Ca 443/13

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 4 lutego 2013r. Sąd Rejonowy w Busku – Zdroju zasądził od (...) S. A. w W. na rzecz A. W. 800 (osiemset) złotych wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 9 listopada 2012r., oddalił powództwo w pozostałej części , koszty procesu między stronami wzajemnie zniósł.

Sąd Rejonowy ustalił, że w dniu 10 kwietnia 2010r. od godzin porannych P. D. wraz z A. K. wykonywali prace w gospodarstwie rolnym położonym w S. należącym do Ł. W.. Każdy z nich wykonywał pracę ciągnikiem rolniczym z przyczepionym do nich agregatami spulchniającymi ziemię. Około godziny 19,00 P. D. zatrzymał swój ciągnik i udał się przez pole w kierunku ciągnika kierowanego przez A. K.. Zbliżając się do ciągnika upadł na ziemię i wpadł pod agregat wyposażony w noże. Na skutek upadku dostał się pod noże maszyny, które spowodowały u niego rozliczne rany darte prawego dołu pachowego, krocza i lewego kolana> Na skutek odniesionych obrażeń P. D. zmarł. W chwili zdarzenia znajdował się on w stanie znacznego upojenia alkoholowego, miał on 3,4 % alkoholu we krwi.

Ł. W. został uznany wyrokiem w sprawie II K 233/10 Sądu Rejonowego w Kazimierzy Wielkiej winnym i skazany za to , że w dniu 10.04.2010r. w S. jako pracodawca prowadzący własne gospodarstwo rolne, będąc odpowiedzialnym za bezpieczeństwo pracy nie dopełnił ciężących na nim obowiązków zatrudniając P. D. i A. K. poprzez dopuszczenie ich

do pracy przy wykonywaniu prac polowych ciągnikiem rolniczym wraz z agregatorami, nie posiadając uprawnień do kierowania ciągnikiem rolniczym, nie zapoznał ich z instrukcją obsługi technicznej agregatora i zasadami BHP przy obsłudze tego typu urządzeń narażając ich na bezpośrednie niebezpieczeństwo utraty życia albo ciężkiego uszczerbku na zdrowiu czym nieumyślnie spowodował śmierć P. D..

Pozwany przyjął na siebie odpowiedzialność z tytułu powstałej szkody i powódce tytułem zadośćuczynienia za doznana krzywdę przyznał 5000 złotych. Po uwzględnieniu przyczynienia P. D. do powstania szkody w 80% wypłacił powódce z tego tytułu kwotę 1000 złotych.

W tak ustalonym stanie faktycznym Sąd Rejonowy wskazał, że zadośćuczynieniem z art. 446 § 4 k.c. objęty jest uszczerbek niemajątkowy doznany przez najbliższych członków rodziny zmarłego w następstwie uszkodzenia ciała lub rozstroju zdrowia. Ma ona na celu zrekompensowanie krzywdy za naruszenie prawa do życia w rodzinie i ból spowodowany utratą najbliższej osoby. Powódka była silnie emocjonalnie związana ze swoim bratem. Pomagał on jej w wychowaniu córki R.. Powódka i jej zmarły brat byli w podobnym wieku więc ich relacje przyjacielskie były bardzo bliskie. Odwiedzał on bardzo często powódkę, jadąc do pracy również u niej nocował. Śmierć brata była dla powódki wielkim negatywnym przeżyciem emocjonalnym.

Sąd zgodził się z pozwanym, że P. D. w 80 % przyczynił się do swojej śmierci. Nie powinien był pracować w stanie nietrzeźwości. To będąc w takim stanie przewrócił się pod ciągnik z agregatem prowadzony przez A. K.. Mając na uwadze powyższe Sąd zasądził od pozwanego na rzecz powódki kwotę 800 złotych. Uznał, że kwota ta wraz z kwotą już jej wypłaconą jest adekwatna do poniesionych przez nią strat w związku ze śmiercią brata. Przyznanie wyższej kwoty stanowiłoby nieuzasadnioną korzyść dla powódki. Niższa kwota nie miałaby natomiast charakteru kompensacyjnego ze względu na brak ekonomicznie odczuwalnej wartości.

Apelację od tego wyroku wniósł pozwany, który zarzucił naruszenie prawa materialnego, tj. art. 446 § 4 k.c. poprzez ustalenie i przyznanie powódce nieodpowiedniej, bo rażąco wygórowanej sumy zadośćuczynienia. Wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku w całości poprzez oddalenie powództwa oraz o zasądzenie na rzecz pozwanego od powódki kosztów procesu za obie instancje.

Pozwany podniósł, że ustalając należne powódce zadośćuczynienie na kwotę 5000 złotych miał na uwadze stopień jej cierpienia psychicznego po śmierci brata, wynikające z tego faktu uczucie osamotnienia, stopień zażyłości, bliskości, wpływu osoby bliskiej na samopoczucie i zdrowie. Sąd zasądzając na rzecz powódki z tego tytułu przy uwzględnieniu przyczynienia się zmarłego do szkody w 80% dodatkową kwotę 800 złotych tym samym przyjął, że należne jej zadośćuczynienie winno wynosić 9000 złotych. Zarzucił, iż jest to kwota rażąco wygórowana.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja jest zasadna.

Sąd Rejonowy poczynił w sprawie prawidłowe ustalenia faktyczne, które sąd drugiej instancji podziela i przyjmuje za własne. Nie podziela jednak Sąd Okręgowy stanowiska Sądu Rejonowego, że materiał dowodowy zebrany w sprawie dawał podstawę do uwzględnienia powództwa opartego na przepisie art. 446 § 4 k.p.c.

Jak słusznie wskazał Sąd Apelacyjny w Łodzi w uzasadnieniu wyroku z dnia 8 marca 2013r. sygn. I A Ca 1239/12 (Lex nr 1289508) celem zadośćuczynienia orzeczanego na podstawie art. 446 § 4 k.c. nie jest zapłata za przedwczesną śmierć osoby bliskiej. Celem takiego zadośćuczynienia jest kompensata doznanej krzywdy, złagodzenie cierpienia psychicznego wywołanego śmiercią osoby bliskiej i pomoc pokrzywdzonemu w dostosowaniu się do zmienionej w związku z tym sytuacji życiowej.

Trafnie wskazał apelujący, iż w orzecznictwie utrwalony jest pogląd, że na rozmiar krzywdy wywołanej śmiercią osoby bliskiej wpływ mają takie czynniki jak: dramatyzm doznań osoby bliskiej, poczucie osamotnienia i pustki po śmierci osoby bliskiej, cierpienia moralne i wstrząs psychiczny z tym związany, rodzaj i intensywność więzi łączącej

pokrzywdzonego ze zmarłym, wystąpienie zaburzeń będących wynikiem takiej śmierci w postaci nerwicy, depresji, leczenie doznanej traumy, stopień w jakim pokrzywdzony będzie umiał znaleźć się w nowej rzeczywistości. Takie stanowisko zostało zajęte m.in. w wyroku Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 18.04.2013r. I ACa 1431/12 – Lex nr 1313332 i wyroku Sądu Apelacyjnego w Lublinie z dnia 18.10.2012r. I ACa 458/12 - Lex 1237237).

Powódka wykazała zeznaniami swoimi i świadków B. D., J. D. i Ł. D. jedynie to, że łączyły ją ze zmarłym tragicznie bratem więzi emocjonalne, że byli przyjaciółmi i mogła zawsze liczyć na jego pomoc, w tym materialną. Nie wykazała jednak, aby na skutek jego śmierci doznała silnego wstrząsu psychicznego, doznała zaburzeń w postaci nerwicy czy depresji co uniemożliwiło jej normalne funkcjonowanie. Nie wykazała, że musiała w związku z takimi objawami podjąć leczenie, że nie może odnaleźć się w nowej rzeczywistości, w której już nie ma brata, że jest lub była w okresie przedłużonej żałoby. Nie wynika z jej zeznań, że przez śmierć brata czuje się ona osamotniona, czuje pustkę związaną z jego brakiem.

Rację ma apelujący, że z zebranego w sprawie materiału dowodowego nie wynika, aby doznana przez powódkę krzywda w związku ze śmiercią brata była większa od krzywdy jaką zazwyczaj przeżywają osoby będące w żałobie po stracie osoby bliskiej, nawet w sposób nagły.

Mając na uwadze powyższe Sąd Okręgowy zgadza się z apelującym, że ustalone przez niego zadośćuczynienie na kwotę 5000 złotych jest adekwatne do doznanej przez powódkę krzywdy związanej z zerwaniem więzi rodzinnej łączącej ją z jej zmarłym bratem. Dalej zaś idące jej żądanie w tym przedmiocie nie znajduje uzasadnienia.

Z tych względów Sąd Okręgowy na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. zmienił zaskarżony wyrok w punkcie I i powództwo oddalił.

Mając na uwadze trudną sytuację materialną powódki oraz fakt, że rozstrzygnięcie co do wysokości w sprawie o zasądzenie zadośćuczynienia ma ze strony sądu charakter oceny Sąd Okręgowy uznał, iż istnieją podstawy do zastosowania przepisu art. 102 k.p.c. powodującego nie obciążanie powódki kosztami procesu za pierwszą instancję jak również kosztami postępowania apelacyjnego.

(SSO M. Kośka) (SSO T. Kołbuc) (SSO M. Boniecki)